

Elia, de ontmoedigde profeet

1 Koningen 19:1-18

We zien voortdurend hoe moeilijk het voor de mens is om te blijven op het niveau van de goedheid van God. Elia stond alleen tegenover de vijandschap van Israël, en hij verloor Gods genade uit het oog.

We kunnen op een gegeven ogenblik in ons leven achterom kijken en de trouw van God opmerken. Maar wat betreft de toekomst moet men dag na dag voortgaan, terwijl de ene dag de volgende verbergt. Van ver ziet men wel dat God er is, maar de weg vervolgen en dan telkens zien dat Hij aanwezig is, is iets anders. Voor Elia had God schijnbaar de aarde verlaten. Het kwade overwon, en het ontbrak de profeet aan geloof. Hij meende dat zijn opdracht vruchteloos was, hij dacht alleen aan zichzelf en vluchtte.

De weg van het geloof is *altijd* moeilijk, en dat te meer als men in de publieke belangstelling staat. Behalve de tegenstand van de wereld heeft men ook te maken met het gebrek aan geloof bij Gods kinderen. Dit te moeten verdragen is nog moeilijker. Het zwakke geloof van anderen ontnemt de moed bij hen die in de voorste linies staan. Zolang Jonatan het volk vooruit was, had hij geen last van de gevolgen van het ongeloof van Saul. Op de weg van het geloof ontmoeten we niet alleen ons eigen ongeloof, maar ook dat van anderen. En dat betekent extra moeite. Paulus zei: *“allen hebben mij verlaten”* (2 Tim. 4:16). Zij hadden niet het geloof om op het niveau te blijven van Paulus. Paulus had dus niet de steun van het geloof van de anderen, toen hij voor Nero stond.

Elia was later aanwezig bij de verheerlijking op de berg. Mozes en Elia hadden op dezelfde manier gefaald. Beiden hadden zich niet kunnen verheffen tot de hoogte van de genade, die allen ondersteunt die beproefd worden en die ook medelijden toont. Maar dat kunnen wij mensen niet. De genade stelt zelfs in staat om niet verbitterd te raken. Mozes was verbitterd geraakt door het volk. *“Weerspannigen”*, zei hij boos (Num. 20:10). Hij sprak met onbezonnen lippen. Bij zulke voorbeelden zouden we kunnen zeggen dat het nutteloos is dat God ons zegent, wanneer ons hart niet dicht in Zijn nabijheid is. Men blijft vreemd aan Gods genade. Door één woord liet Mozes de aarde zijn mond opendoen en kort daarna, toen er gebrek aan water was, faalde zijn geloof.

Zo was het ook met Elia gesteld in deze fase van zijn leven. Hij had op een opmerkelijke wijze het antwoord van God gezien op zijn geloof. Omdat hij had gebeden, was er drie en een half jaar geen regen op de aardbodem geweest. Daarna had hij door het geloof de priesters van Baäl verslagen. Door die schitterende overwinning was er een aangrijpend getuigenis gegeven van de macht van de ware God en van het feit dat die macht met Elia was. Men had kunnen denken: ‘Elia staat sterk, de HERE heeft Zich vóór hem verklaard’. Maar nee, een overwinning door het geloof confronteert ons met de boosheid van Satan en al de gevolgen daarvan. Als wij alleen op *God* rekenen en niet op de voorafgaande overwinning, gaan wij van kracht tot kracht. Telkens als de vijand een aanval uitvoert, geeft dat aanleiding tot een nieuwe overwinning. Maar wat ons van de overwinning kan beroven, is er juist één behaald te hebben. Wij verheffen onszelf, en dan worden wij verslagen.

Dit overkwam Elia en hij zag geen uitweg meer: *“Neem nu Here, mijn leven, want ik ben niet beter dan mijn vaderen”* (vs. 4). Het is een ernstige les voor ons, opdat wij leren op de weg van het geloof dichtbij God te blijven, in het besef van onze eigen zwakheid. Satan is er altijd om ons te verzoeken. Hoe beslissender de omstandigheden zijn, des te meer wij ons, evenals Jozua, tegenover vijanden geplaatst zien. Als wij op God rekenen, blijven wij kalm. Maar als de omstandigheden boven onze macht gaan en wij de nabijheid van de Heer missen, raken wij verbitterd tegenover hen die ons kwaad doen. Dat heeft Mozes gedaan tegenover Israël, het volk van God. In zekere zin had hij gelijk, maar hij leefde niet dicht genoeg bij God om de reikwijdte en de kracht van Zijn genade te begrijpen.

Elia meende dat hij *alleen* was overgebleven; maar toch had God nog zeventuizend getrouwen bewaard. Zouden er in de dagen van Jezus nog zeventuizend mensen geweest kunnen zijn die God dienden, zonder dat Hij hen had gevonden? Nee, Zijn genade nam nota van allen, zelfs van de meest verborgene onder hen. Zijn liefde ontmoette hen en vond allen die oren hadden om te horen. Als het geloof actief is, zullen wij

hen altijd ontdekken; maar als het geloof ontbreekt, blijven zij verborgen en vinden wij hen niet.

In plaats van zich bewust te zijn van de kracht, de genade en de trouw van God, was Elia zich bewust van zijn *eigen* trouw tegenover het heersende ongeloof. Hij kon alleen maar dit zeggen: 'Ik heb alles gedaan en ze willen mij doden'. Elia was niet sterk genoeg om zichzelf te bewaren in het bewustzijn van de genade van God. Hoe meer men zich op die manier laat gaan, des te eerder is men geneigd te zeggen: 'Ik zou liever willen sterven'. Het is in feite de wens om de strijd van het geloof te vermijden. Want om te kunnen zeggen: "te sterven is winst voor mij", moet men ook kunnen zeggen: "te leven is voor mij Christus". Het leven dat Christus geniet in de hemel, is het leven dat Christus hier op aarde ondersteunt.

Aan de andere kant verloor Elia ook het besef van de plaats waarin God hem kon zegenen. Er is een plek die God ons heeft gegeven en die wij moeten innemen. Als Paulus opgehouden was met zijn apostelschap, dan zou hij iemand zijn geweest die gefaald had in zijn roeping. Hij zou hooguit een geleerde geweest zijn. Dat overkwam Barnabas. Buiten de plek die God ons heeft gegeven, zijn wij slechts een bron van ellende voor onszelf en ook voor anderen. Toch was het een prachtig getuigenis dat Elia had afgelegd te midden van het schuldige Israël. In deze hele geschiedenis wordt weinig gezegd van de koningen van Juda. God had in Zijn goedheid een lamp voor David bewaard. Maar de geschiedenis van Israël getuigde van de afval van het volk van God. Door toedoen van Elia had God een bijzonder getuigenis te midden van het kwaad opgericht. Het was een uniek getuigenis, dat helemaal afhing van God en dat door Hem werd bevestigd door de wonderen die het vergezelden.

In 1 Koningen 19 bracht God Elia terug naar de plaats waar de wet was gegeven. Omdat zijn geloof faalde, moest hij teruggaan naar de berg Horeb. Zijn getuigenis te midden van het kwaad moest worden beëindigd, het was voorbij. Zo eindigde het getuigenis van Jezus niet door de boosheid van de wereld, maar door het ongeloof van de discipelen: "*O ongelovig en verdraaid geslacht, hoe lang zal Ik nog bij u zijn? Hoe lang zal Ik u nog verdragen?*" (Matt. 17:17).

Elia, die zijn plaats en opdracht totaal vergat, keerde zich helemaal tegen Israël. Hij zei: "*(...) de Israëlieten hebben uw verbond verlaten, uw altaren omvergehaald en uw profeten met het zwaard gedood*" (vs. 10). Het was een droevig getuigenis. De vraag van de HERE: "*Wat doe je hier, Elia?*" legde het hart van de profeet bloot. Als men het hart van mensen openbaart (in plaats van het hart van God, zoals Elia had moeten doen), ziet men daar altijd ongeloof en zonde. Elia dacht aan zichzelf, en het ongelukkige eigen ik kwam aan het licht. Elia pleitte *tegen* Israël en niet *voor* Israël. Hij sprak over het volk tegenover zijn God met een verbitterd hart. Hij uitte al zijn ontevredenheid over het volk van God. Maar dat is niet de kracht van het geloof. Het geloof stelt aan het volk de hulp van *God*

voor; en het stelt niet aan God de boosheid van het *volk* voor.

Maar laten wij eens kijken naar het getuigenis van Gods tegenwoordigheid. Elia zou tevreden zijn geweest als de kracht van God tussenbeide was gekomen en het volk had vernietigd. Maar dat zou de rechtvaardiging van zijn ongeloof geweest zijn. Hij zou gewent hebben dat de HERE in de aardbeving was geweest, als die Israël trof; in het vuur, als dat Israël had verteerd; in de stormwind, als die Israël had weggevaagd. Maar God is aanwezig in het zachte, stille suizen van de wind; dat is voor degenen die oren hebben om te horen. Natuurlijk kan God door de vreselijke dingen die op aarde gebeuren, de aandacht van de mensen trekken. Maar Hij is niet in die dingen, op die manier laat Hij *Zichzelf* niet zien. Hij spreekt zacht tot hen die Zijn stem kunnen horen. Elia werd erdoor geraakt, maar zonder tot zichzelf in te keren. Hij herhaalde wat hij over zichzelf en over het volk had gezegd. Toen stelde de Meester zijn dienst terzijde. Hij wilde grote dingen doen en het kwaad werkelijk straffen, maar niet meer door Elia. Het getuigenis van Elia te midden van het kwaad was voorbij. Nu had de profeet de droeve plicht de werktuigen van Gods toorn te roepen: Hazaël, die Israël moest tuchtigen; en Jehu, en ten slotte een andere profeet. God begon met Elisa een ander getuigenis, nog groter dan dat van Elia; want dat was terzijdegesteld.

Toch vergiste Elia zich met betrekking tot Israël. God *kan* het oordeel uitoefenen, als Hij dat nodig vindt. De profeet leerde hier dat God Zijn oordelen over Israël zou uitvoeren, omdat zijn geloof niet kon doorgaan om getuigenis af te leggen te midden van het kwaad. Dit moet een bedroevende openbaring voor Elia zijn geweest! Maar God zei als het ware ook tegen Elia: 'Als jij in Israël alleen jezelf en je arme hart hebt kunnen vinden, dan heb Ik nog wel zeventuizend andere getrouwen!' Hoe verootmoedigend moet dat voor Elia zijn geweest, die zojuist had gezegd: 'Ik alleen ben overgebleven'. En omdat Elia wel een zeer bijzondere dienstknecht van God was, was dat heel verootmoedigend voor hem.

Zo zien wij in de geschiedenis van Elia heel duidelijk het gevolg van het gebrek aan geloof bij onszelf. Als men zegt: 'Ik kan niet meer', betekent dit dat men de rijkdom van Gods genade en goedheid uit het oog heeft verloren. Kan *God* soms niet meer? Gelukkig blijft *Hij* Wie Hij is. Toen de discipelen hun zwakke kant lieten zien, zei Jezus tot de vader van een zieke jongen: "*Breng uw zoon hier*". En toen Mozes de staf van Aäron niet nam om het water te laten stromen, zoals God hem had gezegd, gaf de HERE toch water. Zijn genade faalt *nooit*. Wij moeten echter heel dicht bij Hem blijven, om elke omstandigheid het hoofd te kunnen bieden door deze kostbare toezegging: "*Mijn genade is u genoeg*". De overwinningen die wij hebben behaald zijn niet toereikend, maar wel het gevoel van zwakheid. Want dan steunen wij op God en op Zijn genade. Zodra wij niet meer staan in de afhankelijkheid van de Heer, kan de satan ons altijd omverwerpen.

Ik wens dat God ons het bewustzijn van Zijn vrede zal geven, die alle verstand te boven gaat. Dat Hij ons mag verbergen in het verborgene van Zijn aanschijn voor de samenshoring der mensen (Ps. 31:21). Die zegen is niet te vinden op de berg Horeb. Het is noodzakelijk in alle moeilijkheden door het geloof op God te zien. Als God aan mijn kant is en ik Hem met mijn ogen zie, wat

zou de wereld mij dan kunnen doen? Ik kan alleen maar medelijden hebben met die wereld en een vuriger getuigenis afleggen. Ik wil aan deze arme mensen de goedheid en de kracht voorstellen van God, die hen verdraagt en die hen tot Zich trekt. Ik hoop dat de Heer ons zal bewaren in het besef van Zijn kracht en goedheid, en op het niveau van Zijn genade.

Oorsprong: Le Messenger Evangélique 1924-141

Titel: Le Prophète découragé

Oude Sporen 2011

